สิทธิบัตรคืออะไร ? คำอธิบายเชิงปฏิบัติสำหรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

โดย Marton Bialko

สิทธิบัตรเป็นส่วนประกอบสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการสร้างสรรค์นวัตกรรม
ตั้งแต่ผลิตภัณฑ์ในกระเป๋าและในบ้านไปจนถึงเครือข่ายที่เชื่อมต่อผลิตภัณฑ์เหล่านั้นเข้าด้วยกัน ในบล็อกนี้ ผมจะอธิบายว่าสิทธิบัตรคืออะไร
ทำไมจึงมีความสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรม และบริษัทต่าง ๆ เช่น Nokia
ช่วยเปลี่ยนเทคโนโลยีที่ได้รับสิทธิบัตรให้กลายเป็นโซลูชันที่ใช้งานร่วมกันได้ในวงกว้างผ่านมาตรฐานและการไลเซนส์ได้อย่างไร

คำอธิบายความหมายของสิทธิบัตร

สิทธิบัตรอยู่รอบ ๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นยาที่เราทาน อุปกรณ์ที่เราใช้ และเทคโนโลยีอีกมากมายที่ขับเคลื่อนชีวิตยุคใหม่ แล้วสิทธิบัตรคืออะไร?
กล่าวโดยสรุป สิทธิบัตรคือสิทธิทางกฎหมายแต่เพียงผู้เดียวที่มอบให้แก่สิ่งประดิษฐ์ทางเทคนิค

สิทธิบัตรอนุญาตให้ผู้ประดิษฐ์ หรือเจ้าของปัจจุบัน ได้รับการปกป้องไม่ให้ผู้ใด ผลิต ใช้ จำหน่าย
หรือนำเข้าสิ่งประดิษฐ์นั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นระยะเวลาหนึ่ง ในทางกลับกัน
ผู้ประดิษฐ์ต้องเผยแพร่คำอธิบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการทำงานของสิ่งประดิษฐ์นั้น โดยหลักแล้ว
สิทธิบัตรให้สิทธิแก่เจ้าของในการผูกขาดชั่วคราวเพื่อแลกกับการเปิดเผยสิ่งประดิษฐ์ต่อสาธารณะ

สิทธิบัตรสามารถนำไปใช้ได้ในหลากหลายสาขา ตั้งแต่การดูแลสุขภาพและวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ไปจนถึงเคมีภัณฑ์ การผลิต พลังงาน โทรคมนาคม
และเทคโนโลยีดิจิทัล ตราบใดที่สิ่งประดิษฐ์นั้นเป็นสิ่งใหม่และมีผลทางเทคนิคอย่างแท้จริง กล่าวคือ
เป็นวิธีการในการแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ ไม่ใช่เพียงแค่แนวคิดเท่านั้น

สุดท้าย ขอสรุปกฎพื้นฐานสองข้อสั้น ๆ ดังนี้

- **สิทธิบัตรไม่ได้มีผลบังคับใช้ทั่วโลก** แต่จำกัดเขตพื้นที่
  กล่าวคือจะมีผลบังคับใช้เฉพาะในพื้นที่ที่มีการขอและได้รับการอนุมัติให้คุ้มครองเท่านั้น
- **สิทธิบัตรไม่ได้มีอายุยืนยาวคงอยู่ตลอดไป** สิทธิบัตรมีอายุจำกัด โดยทั่วไปคือ 20 ปี นับจากวันที่ยื่นขอรับจดสิทธิบัตร

สิทธิบัตรเทคโนโลยีขับเคลื่อนนวัตกรรมได้อย่างไร

วิวัฒนาการของเทคโนโลยี

เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันนั้นแทบจะไม่เกิดขึ้นจากการค้นพบที่ยิ่งใหญ่เพียงครั้งเดียว แต่มักเกิดขึ้นเป็นระลอก ๆ โดยต่อยอดจากสิ่งประดิษฐ์อื่น ๆ
ที่มีอยู่ก่อนแล้ว โทรศัพท์และแสงสว่างจากไฟฟ้าเกิดขึ้นจากการแข่งขันที่ดุเดือดและการต่อสู้ด้านสิทธิบัตร Bell และ Elisha Gray
ถึงกับเคยยื่นคำขอรับสิทธิบัตรโทรศัพท์ในวันเดียวกันกับคู่แข่งในปี ค.ศ. 1876 เหตุการณ์คล้ายคลึงกันนี้เกิดขึ้นในยุคแรก ๆ ของการบิน
เมื่อสิทธิบัตรการควบคุมการบินของพี่น้องไรท์ (Wright brothers) เป็นต้นเหตุของการดำเนินคดีทางกฎหมายนานหลายปี
แต่สิ่งนี้กลับกระตุ้นให้เกิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่พัฒนาโดยผู้อื่นโดยอาศัยสิทธิบัตรพื้นฐานเหล่านั้น

เมื่อมองมาถึงปัจจุบัน สิทธิบัตรก็ยังคงมีบทบาทในการกำหนดวิธีการนำเทคโนโลยีมาใช้ สเกลนั้นกว้างใหญ่ขึ้นอย่างมาก: ในปี 2024
มีการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรทั่วโลกมากถึง 3.7 ล้านฉบับ ซึ่งเป็นสถิติสูงสุดตามข้อมูลขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO)

การเชื่อมต่อยุคใหม่ ตั้งแต่ Wi-Fi ไปจนถึง 4G และ 5G ล้วนสร้างขึ้นจากส่วนประกอบพื้นฐานที่ได้รับการจดสิทธิบัตรหลายร้อย จนถึงหลายพันชิ้น
ความก้าวหน้าที่ยิ่งใหญ่ที่สุดบางครั้งเป็นการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การจัดการสัญญาณรบกวนที่ดีขึ้น หรือการแก้ไขข้อผิดพลาด
ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะส่งผลให้เกิดประโยชน์มหาศาลในโลกแห่งความเป็นจริง คุณสามารถเห็นผลที่เกิดขึ้นได้ในทุกสิ่ง
ตั้งแต่อุปกรณ์สวมใส่และรถยนต์ที่เชื่อมต่อเครือข่าย ไปจนถึงแว่นตา AR และในปัจจุบัน
ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์กำลังเดินตามเส้นทางที่คล้ายคลึงกัน โดยมีการพัฒนาผู้ช่วยและฟีเจอร์ในตัว
ที่ทยอยออกมาให้ใช้งานในอุปกรณ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย

© 2026 Nokia

หลักการแลกเปลี่ยนของระบบสิทธิบัตร

สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นภายในคืนเดียว
ความก้าวหน้าอาจต้องใช้เวลาหลายปีในการวิจัยและทดสอบก่อนที่จะปรากฏให้เห็นในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
และสิทธิบัตรช่วยทำให้การลงทุนนั้นเป็นไปได้โดยการให้รางวัลแก่การวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่มีความเสี่ยง

ด้วยเหตุนี้ วัตถุประสงค์ของสิทธิบัตรจึงมักถูกมองว่ามีสองด้าน

- **การให้รางวัลแก่นวัตกรรม**
  สิทธิบัตรช่วยให้ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมได้รับผลตอบแทนผ่านการผูกขาดทางการค้าในระยะเวลาหนึ่งหรือการให้ไลเซนส์
  ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นทุนสำหรับการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อไป
- **แบ่งปันความรู้** เนื่องจากสิทธิบัตรต้องได้รับการเผยแพร่ จึงเป็นการขยายแหล่งความรู้ร่วมกันของทั้งโลก
  สร้างคลังความรู้ทางเทคนิคระดับสากลที่ผู้อื่นสามารถเรียนรู้ ปรับปรุง และออกแบบตามได้ ส่งผลให้นวัตกรรมแพร่หลายได้เร็วขึ้น
  นอกจากนี้ สิทธิบัตรยังสามารถส่งเสริมความร่วมมือผ่านการถ่ายโอนเทคโนโลยีระหว่างเจ้าของสิทธิบัตร
  หรือการรวมสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับการคุ้มครองไว้เป็นมาตรฐาน (เช่น Wi-Fi 4G และ 5G)

จากการเชื่อมต่อสู่สิทธิบัตร AI

สิทธิบัตรคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์เฉพาะอย่าง เช่น คุณสมบัติทางเทคนิคหรือวิธีการที่ทำให้สิ่งนั้นใช้งานได้ในโลกแห่งความเป็นจริง
สิทธิบัตรครอบคลุมอะไรบ้าง? เพื่อให้เข้าใจง่าย คุณสามารถแบ่งมันออกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

- **ผลิตภัณฑ์** คือสิ่งที่คุณสามารถผลิตหรือใช้งานได้ ตั้งแต่อุปกรณ์และวัสดุไปจนถึงระบบเต็มรูปแบบ
- **กระบวนการ** คือ วิธีในการสร้างหรือดำเนินการบางอย่าง เช่น ขั้นตอนการผลิต วิธีการทางเทคนิค หรือระเบียบปฏิบัติ

ในด้านเทคโนโลยีการเชื่อมต่อและดิจิทัล สิทธิบัตรมักจะบันทึกวิธีปฏิบัติที่วิศวกรใช้ในการสร้างระบบให้เร็วขึ้น น่าเชื่อถือมากขึ้น
และปลอดภัยมากขึ้น คุณสามารถเห็นอิทธิพลนั้นได้ในหลากหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็น

- **การสื่อสารไร้สาย (Wi-Fi, 4G/5G):** การเชื่อมต่อที่เสถียรและรวดเร็วยิ่งขึ้น ครอบคลุมพื้นที่กว้างขึ้น
  และรองรับอุปกรณ์ได้มากขึ้น
- **โครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่าย:** การกำหนดเส้นทางที่เร็วขึ้น การจัดการปริมาณการรับส่งข้อมูลที่ชาญฉลาดขึ้น
  การส่งข้อมูลที่เสถียรขึ้น และประสิทธิภาพการใช้พลังงานที่ดีขึ้น
- **วิดีโอและมัลติมีเดีย:** เทคโนโลยีการเข้ารหัสเสียง/วิดีโอที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมคุณภาพที่สูงขึ้นโดยใช้ข้อมูลน้อยลง
  การสตรีม และการแนะนำเนื้อหาที่ดีขึ้น
- **อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) และคลาวด์:** การตั้งค่าอุปกรณ์ที่ง่ายขึ้น การเชื่อมต่อที่ปลอดภัย
  การส่งข้อความระหว่างอุปกรณ์และคลาวด์ที่เชื่อถือได้
- **ยานยนต์:** ประสบการณ์การขับขี่ที่ปลอดภัยและสนุกสนานยิ่งขึ้น ระบบช่วยเหลือผู้ขับขี่ขั้นสูง ระบบการนำทางที่ดีขึ้น
  และการควบคุมยานพาหนะทางไกล
- **ความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว:** การระบุตัวตนของอุปกรณ์ การเข้าสู่ระบบและการตรวจสอบสิทธิ์ การเข้ารหัส
  การอัปเดตที่ปลอดภัย และการปกป้องข้อมูลที่ดีขึ้น
- **ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเรียนรู้ของเครื่อง (ML):** โมเดลที่รวดเร็วและเชื่อถือได้มากขึ้น
  การนำไปใช้งานในผลิตภัณฑ์จริงได้ง่ายขึ้น

ในหลาย ๆ วิทยาการ สิ่งประดิษฐ์สำคัญ ๆ จะถูกรวบรวมอยู่ในมาตรฐานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งทำหน้าที่เป็นแกนหลัก/แนวทางสำหรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ทั้งหลาย นั่นคือจุดที่สิทธิบัตรที่จำเป็นต่อมาตรฐานเข้ามามีบทบาท

สิทธิบัตรที่จำเป็นต่อมาตรฐาน คือส่วนสำคัญ

สิทธิบัตรที่จำเป็นต่อมาตรฐาน (SEP) ครอบคลุมเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการนำมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางไปใช้
ซึ่งเป็นข้อกำหนดทางเทคนิคที่ตกลงกันอย่างเป็นทางการสำหรับผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการ เช่น 4G/5G, Wi-Fi

© 2026 Nokia

หรือการเข้ารหัสเสียง/วิดีโอ หากคุณต้องการให้อุปกรณ์หรือบริการใด ๆ เป็นไปตามมาตรฐานและสามารถทำงานร่วมกันได้ กล่าวคือ สามารถ "พูดภาษาเดียวกัน" กับอุปกรณ์หรือบริการอื่น ๆ ได้
โดยทั่วไปแล้วคุณจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีที่ได้รับการจดสิทธิบัตรซึ่งเป็นพื้นฐานที่อุปกรณ์หรือบริการนั้นใช้งาน

เนื่องจากมาตรฐานมีจุดประสงค์เพื่อการนำไปใช้ในวงกว้างและความเข้ากันได้อย่างสากล ผู้ถือ SEP
จึงมักให้คำมั่นที่จะอนุญาตให้เข้าถึงสิทธิบัตรของตนภายใต้หลัก FRAND เช่น ผ่านการขอไลเซนส์ FRAND หมายถึง เป็นธรรม สมเหตุสมผล และไม่เลือกปฏิบัติ ในทางปฏิบัติแล้ว ผลที่ได้จากการไลเซนส์ SEP คือการให้ผู้ผลิตสามารถนำเทคโนโลยีที่ได้รับการจดสิทธิบัตร
ซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานไปใช้งานได้ สิ่งนี้ช่วยให้บริษัทต่าง ๆ สามารถ:

- สร้างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและใช้งานร่วมกันได้
- สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาตรฐานไปใช้ในวงกว้างทั่วโลกได้
- ทำให้ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมที่อยู่เบื้องหลังมาตรฐานสามารถได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม
  สำหรับการใช้เทคโนโลยีที่ได้รับสิทธิบัตรของตนได้

SEP ไม่ใช่แค่เอกสาร แต่เป็นเทคโนโลยีเบื้องหลังสิ่งที่คุณอาจใช้ทุกวันผ่านการใช้มาตรฐานนั้น เช่น 5G Nokia
เป็นหนึ่งในบริษัทที่พัฒนาส่วนประกอบพื้นฐานเหล่านั้น

สิทธิบัตรของ Nokia ช่วยแบ่งปันนวัตกรรมได้อย่างไร

ที่ Nokia โดยพื้นฐานแล้วสิทธิบัตรก็คือบันทึกของปัญหาทางเทคนิคที่เราได้ทำงานแก้ไขมาตลอด นับตั้งแต่ปี 2000 เราได้ลงทุนไปกว่า 150,000 ล้านยูโรในด้านการวิจัยและพัฒนา และปัจจุบันพอร์ตของเราครอบคลุมกลุ่มสิทธิบัตรกว่า 26,000 กลุ่มทั่วโลก

สิทธิบัตรส่วนใหญ่ของ Nokia มาจากการวิจัยในมาตรฐานแบบเปิด เราถือครอง SEP ในหลายรุ่นของโทรศัพท์มือถือ รวมถึงกลุ่มสิทธิบัตรมากกว่า 8,000 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับ 5G จำนวนสิทธิบัตรนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของเราในนวัตกรรม 5G และเรากำลังเป็นผู้นำด้านการวิจัย 6G

ที่ Nokia เรามองว่าสิทธิบัตรเป็นหนทางในการทำงานร่วมกัน เรามีส่วนร่วมในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์เพื่อกำหนดมาตรฐาน
และให้มีการเข้าถึงสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้นโดยการให้คำมั่นว่าจะอนุญาตให้ใช้สิทธิภายใต้หลัก FRAND

สิทธิบัตรของ Nokia ปรากฏอยู่ในหลากหลายภาคส่วน ตั้งแต่โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริโภค
ไปจนถึงยานยนต์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต IoT และบริการดิจิทัล เช่น วิดีโอและเกม พอร์ตของ Nokia ยังครอบคลุมถึงมัลติมีเดียเสมือนจริง
เทคโนโลยีด้านความปลอดภัยและระบุตำแหน่ง UI/UX และ AI/ML และอื่น ๆ อีกมากมาย ดังที่เพื่อนร่วมงานของผม Sami Saru
(รองประธานและหัวหน้าฝ่ายสิทธิบัตรของ Nokia) กล่าวไว้ในการสัมภาษณ์กับ Mobile World Live ว่าเทคโนโลยีของ Nokia
ถูกนำไปใช้ในอุปกรณ์ใหม่ประมาณหนึ่งพันล้านเครื่องในแต่ละปี

วิธีจดสิทธิบัตรจากไอเดีย: วงจรทั้งหมด

แล้วสิ่งประดิษฐ์จะเคลื่อนจากห้องทดลองไปสู่การได้รับสิทธิ และในที่สุดก็ปรากฏบนข้อมือของคุณในรูปแบบอุปกรณ์สวมใส่ได้อย่างไร ?
ต่อไปนี้คือวิธีการขอรับสิทธิบัตรทีละขั้นตอน

การวิจัยและพัฒนา

สิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีมักเริ่มต้นจากขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา
เมื่อวิศวกรและนักวิจัยเปลี่ยนปัญหาให้กลายเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถสร้างและทดสอบได้ ดังที่เราได้เห็น
ระบบสิทธิบัตรช่วยกระบวนการนี้โดยการให้รางวัลตอบแทนแก่นวัตกรรมและส่งเสริมการแบ่งปันความรู้

Nokia เชื่อมโยงผลผลิตของสิทธิบัตรกับการวิจัยและพัฒนาในระยะยาว โดยการลงทุนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่ผ่านมา

การยื่นจดสิทธิบัตร

เมื่อมีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์แล้ว จะต้องนำไปร่างเป็นคำขอรับสิทธิบัตร ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตร
สำนักงานสิทธิบัตรส่วนใหญ่ เช่น สำนักงานสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าแห่งสหรัฐอเมริกา (USPTO) และสำนักงานสิทธิบัตรแห่งยุโรป (EPO)
ต้องการคำอธิบายที่ชัดเจนว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นทำงานอย่างไร เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในสาขานั้นสามารถเข้าใจได้ นี่คือหัวใจสำคัญของ
“หลักการแลกเปลี่ยนในระบบสิทธิบัตร” ซึ่งก็คือการได้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวโดยแลกกับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

© 2026 Nokia

จากนั้นบริษัทต่าง ๆ จะยื่นคำขอในประเทศหรือภูมิภาคที่ต้องการความคุ้มครอง โดยใช้สำนักงานสิทธิบัตรแห่งชาติและช่องทางระดับภูมิภาค นอกจากนี้ยังมีช่องทางสากลผ่านทาง WIPO ซึ่งก็คือการยื่นคำขอตามสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty: PCT) เพียงครั้งเดียวสำหรับ 158 ประเทศสมาชิก

การตรวจสอบ

หลังจากยื่นคำขอแล้ว สำนักงานสิทธิบัตรจะตรวจสอบว่าคำขอนั้นตรงตามข้อกำหนดทางกฎหมายหรือไม่ ตัวอย่างเช่น EPO จะตรวจสอบความใหม่ ขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้นและความสามารถในการนำไปใช้ในอุตสาหกรรม ก่อนที่จะได้รับสิทธิบัตร และ USPTO จะใช้ข้อกำหนดที่เทียบเคียงกัน

อาจต้องมีการพูดคุยกันหลายครั้งในขั้นตอนนี้: ผู้ตรวจสอบอาจตั้งคำถามและข้อโต้แย้ง ผู้ยื่นขอจะต้องตอบคำถาม และปรับปรุงข้อถือสิทธิจนกว่าขอบเขตของสิทธิบัตรจะชัดเจนและตรงตามข้อกำหนดที่จำเป็นสำหรับการได้รับสิทธิบัตร

การได้รับสิทธิบัตรและการคงสิทธิบัตรไว้

หากคำขอเป็นไปตามเกณฑ์ สิทธิบัตรจะได้รับการอนุมัติในประเทศหรือภูมิภาคนั้น ๆ หลังจากนั้น โดยปกติเจ้าของสิทธิบัตรจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุ (ค่าคงสิทธิบัตร) เพื่อคงสิทธิบัตรให้มีผลบังคับใช้ต่อไป ซึ่งความถี่และจำนวนเงินจะขึ้นอยู่กับแต่ละเขตพื้นที่

สำหรับผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีสิทธิบัตรจำนวนมาก การดูแลรักษาสิทธิบัตรเหล่านั้นในหลายประเทศต้องใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องและอาจมีค่าใช้จ่ายสูง

การไลเซนส์สิทธิบัตรทางธุรกิจในทางปฏิบัติ

การไลเซนส์ทำงานอย่างไร

เมื่อได้รับสิทธิบัตรแล้ว มันไม่ใช่เพียงแค่ความสำเร็จทางเทคนิคเท่านั้น แต่ยังมีความหมายในเชิงธุรกิจในฐานะเครื่องมือที่ใช้งานได้จริงและมีมูลค่าทางการเงินอีกด้วย ทางเลือกทั่วไปอย่างหนึ่งคือการให้สิทธิใช้งานในทางปฏิบัติ การไลเซนส์สิทธิบัตรช่วยให้เจ้าของสิทธิบัตรสามารถอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิ่งประดิษฐ์ของตนได้ภายใต้หลักที่ตกลงกันไว้ ในขณะเดียวกันก็รับประกันว่าผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมจะได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม

การไลเซนส์ไม่ได้มีรูปแบบเดียวที่ใช้ได้กับทุกกรณี การกำหนดที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับเทคโนโลยี ตลาด และเป้าหมายทางธุรกิจ โดยทั่วไปแล้ว การไลเซนส์จะกำหนดสิ่งต่อไปนี้:

- **ขอบเขต:** สิ่งที่การไลเซนส์ครอบคลุม (เช่น สิทธิบัตรที่ได้รับอนุญาต ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาต เขตพื้นที่ ขอบเขตการใช้งาน)
- **ประเภทข้อตกลง:** การไลเซนส์แบบทางเดียว (บริษัทหนึ่งให้สิทธิแก่บริษัทอื่น) หรือการไลเซนส์แบบแลกเปลี่ยนสิทธิ (บริษัทต่าง ๆ แลกเปลี่ยนสิทธิกัน)
- **รูปแบบการไลเซนส์:** การไลเซนส์แบบทวิภาคีโดยตรงกับเจ้าของสิทธิบัตรแต่ละราย หรือการไลเซนส์ผ่านกลุ่มสิทธิบัตร (patent pool)
- **สิทธิแต่เพียงผู้เดียว:** สิทธิผูกขาดหรือไม่ผูกขาด (ผู้อื่นสามารถเข้าถึงสิ่งประดิษฐ์นั้นได้หรือไม่)
- **จำนวนและโครงสร้างค่าสิทธิ:** ค่าธรรมเนียมกำหนดต่อหน่วย ชำระครั้งเดียว หรือผสมผสานกัน

ประโยชน์ต่อระบบนิเวศทางเทคโนโลยี

การไลเซนส์สิทธิบัตรมีส่วนช่วยในระบบนิเวศนวัตกรรมที่กว้างขึ้น ในด้านเทคโนโลยี มีประโยชน์หลัก 4 ประการ ได้แก่

- **การได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมจากนวัตกรรม**และช่วยในการวิจัยและพัฒนาต่อไป
- **ส่งเสริมความร่วมมือ**ผ่านการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ได้รับการคุ้มครองร่วมกัน
- **การเข้าถึงเทคโนโลยีได้รวดเร็วยิ่งขึ้น**โดยไม่ต้องพัฒนาภายในองค์กรผ่านงานวิจัยและพัฒนาที่มีค่าใช้จ่ายสูง
- **ช่วยให้สิ่งประดิษฐ์เข้าสู่ตลาดได้กว้างขวางยิ่งขึ้น**
- **สนับสนุนการทำงานร่วมกันและการนำไปใช้**ในภาคส่วนที่ขับเคลื่อนด้วยมาตรฐาน

© 2026 Nokia

Nokia ไลเซนส์สิทธิบัตรของตนผ่านโครงการต่าง ๆ ที่ครอบคลุมอุปกรณ์เคลื่อนที่ ยานยนต์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริโภค โซลูชัน IoT บริการวิดีโอ และเกม หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชมหน้าการไลเซนส์ของเรา

สิทธิบัตรเทียบกับทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่น ๆ

สิทธิบัตร เป็นเพียงทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่งเท่านั้น ให้นึกถึงทรัพย์สินทางปัญญาว่าเป็นเหมือนกล่องเครื่องมือ โดยแต่ละสิทธิจะครอบคลุมส่วนต่าง ๆ ของสิ่งที่คุณอาจสร้างขึ้น

- **สิทธิบัตร** คุ้มครองสิ่งประดิษฐ์ทางเทคนิค เช่น วิธีการทำงานของผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการ
- **เครื่องหมายการค้า** คุ้มครองเอกลักษณ์ของแบรนด์ เช่น ชื่อและโลโก้
- **ลิขสิทธิ์** คุ้มครองการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ (เช่น ข้อความ รูปภาพ โค้ดโปรแกรม) แต่ไม่คุ้มครองแนวคิดหรือวิธีการพื้นฐาน
- **ความลับทางการค้า** คุ้มครององค์ความรู้ที่เป็นความลับ ตราบใดที่ยังคงเป็นความลับอยู่

ที่ Nokia เราใช้เครื่องมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาอย่างครบวงจร โดยมีสิทธิบัตรเป็นหัวใจสำคัญในการปกป้องและไลเซนส์สิ่งประดิษฐ์ของเรา

แม้ว่าสิทธิบัตรอาจฟังดูเหมือนเป็นเรื่องทางกฎหมายในแง่ผิวเผิน แต่ในด้านเทคโนโลยี สิทธิบัตรมีประโยชน์อย่างมาก เพราะสิทธิบัตรช่วยปกป้องสิ่งประดิษฐ์ที่แท้จริง เปิดเผยวิธีการทำงาน สร้างแรงจูงใจในการวิจัยและพัฒนาเพิ่มเติม และช่วยส่งเสริมความร่วมมือและเปลี่ยนความคิดที่ยอดเยี่ยมให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้คนใช้งานได้ผ่านมาตรฐานและการไลเซนส์

ผลที่เกิดขึ้นเหล่านี้เมื่อรวมกันแล้วจะช่วยสร้างวงจรแห่งนวัตกรรมและมาตรฐานแบบเปิด กฎหมายสิทธิบัตรเป็นกรอบทางกฎหมายที่ทำให้วงจรนี้เกิดขึ้นได้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ กรอบการทำงานดังกล่าวจะต้องมีความแข็งแกร่ง น่าเชื่อถือ และมั่นคง เพื่อให้นวัตกรรมจะยังคงเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้สร้างสรรค์และสังคมต่อไป

คำถามทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิบัตร

สิทธิบัตรมีอายุยาวนานเท่าไหร่ ?

ในหลายประเทศ สิทธิบัตรมีอายุถึง 20 ปีนับจากวันที่ยื่นขอจดสิทธิบัตร โดยมีผลบังคับใช้ตราบเท่าที่ได้ชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุและสิทธิบัตรไม่ถูกเพิกถอนในกระบวนการทางการปกครอง (เช่น การคัดค้านที่ EPO) หรือโดยศาล หลังจากสิ้นสุดช่วงเวลาดังกล่าว ทุกคนสามารถใช้งานสิ่งประดิษฐ์นี้ได้อย่างอิสระ

บุคคลทั่วไปสามารถนำสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตรไปใช้ได้หรือไม่ ?

ได้ สิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับการจดสิทธิบัตรสามารถนำไปใช้ได้โดยขอไลเซนส์หรือการขออนุมัติอื่น ๆ จากเจ้าของสิทธิบัตร หากไม่ได้รับอนุญาต การผลิต การใช้งาน การขาย หรือการนำเข้าสิ่งประดิษฐ์นั้น อาจเป็นการละเมิดสิทธิของผู้เป็นเจ้าของ

สิทธิบัตรมีผลบังคับใช้ทั่วโลกหรือไม่ ?

ไม่ สิทธิบัตรไม่มีผลบังคับใช้ทั่วโลก มีผลบังคับใช้เฉพาะในเขตแดนของตนเท่านั้น สิทธิจะมีผลบังคับใช้เฉพาะในประเทศหรือภูมิภาคที่ออกสิทธิบัตรเท่านั้น รวมถึงระบบระดับภูมิภาค เช่น ช่องทางสิทธิบัตรยุโรป

อะไรคือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ก่อนหน้า ?

“สิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ก่อนหน้า” คือข้อมูลใด ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ผลิตภัณฑ์ เว็บไซต์ หรือสิทธิบัตรก่อนหน้านี้ ที่มีอยู่ก่อนวันที่ยื่นจดสิทธิบัตรครั้งแรกในที่ใดก็ตามทั่วโลก มันถูกใช้เพื่อประเมินว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นใหม่และไม่ใช่สิ่งที่สามารถเห็นได้โดยง่ายหรือไม่

Nokia บังคับใช้กฎหมายกับสิทธิบัตรของตนหรือไม่ ?

ใช่ Nokia บังคับใช้กฎหมายกับสิทธิบัตรของตนเมื่อจำเป็น Nokia พยายามบรรลุข้อตกลงการไลเซนส์อย่างเป็นมิตร แต่หากมีการนำเทคโนโลยีที่จดสิทธิบัตรไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ทาง Nokia อาจดำเนินการทางกฎหมาย ซึ่งเป็นทางเลือกสุดท้าย

© 2026 Nokia